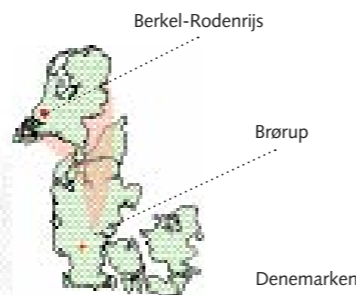

Spektrmfokker Aldert van der Spek creëerde zijn eigen stukje Nederland midden in het Deense Jutland. Vanwege de duurzaamheid importeerde de melkveehouder ook de wittrikgenen van zijn Spektrumfamilie in Brørup.

Berkel-Rodenrijs. Het blauwwitte plakkaat aan de rand van de weg geeft een stukje Nederland in hartje Jutland aan. Denemarken is al twaalf jaar het thuisland van Spektrmfokker Aldert van der Spek (45). De liefde voor wittrikken ging mee over de grens. In Brørup melkt Van der Spek 180 bontgekleurde melkkoeien, goed voor een gemiddelde productie van 9000 kg melk met 4,5% vet en 3,5% eiwit. Amper een jaar geleden groeide het bedrijf met 450.000 kg melkquotum. Om de extra melkproductierechten goed in te vullen kocht Van der Spek voor het eerst tien melkkoeien. Toch wil deze veehouder groei het liefst met eigen vee opvangen. Een lage vervanging door fokkerij op levenskrachtige en lang levende koeien is het voornaamste actiepoint. 'Elke koe krijgt hier een kans. Zolang een koe vitaal is, mag ze blijven lopen.'

Naar tien procent vervanging

Aldert van der Spek: 'Zolang een koe vitaal is, mag ze blijven lopen'

De bouw van een nieuwe melkveestal en melkstal vijf jaar geleden stond eveneens in het teken van een lage vervanging. 'De basis is een eenvoudig en luchtig concept', gaat Van der Spek van start over de nieuwbouw. De strak gelijkende stal met twee dubbele rijen ligboxen telt 160 ligplaatsen op zand. 'Zand biedt meer comfort en levert minder uierontstekingen bij de koeien.' De mestschuif met ketting ging er sinds een jaar wel weer uit. 'Dat systeem vroeg gewoon te veel onderhoud. Nu maken we de loopruimten twee keer per dag schoon met de trekker. Het is veel eenvoudiger en werkt gewoon altijd.'

Aldert van der Spek: 'Na negen tot tien generaties holstein nog af en toe een witrug'

Naast de ligboxenstal opteerde Van der Spek voor een losse melkstal. Behalve de wachtruimte en twee keer tien zij-aan-zij-melkstal verrees een potstal onder hetzelfde dak. De ingestrooide ruimte huisvest droge koeien voor afkalven en pasgekalfde koeien. Ook zieke dieren komen daar terecht. Onder meer de lage vervanging van 2004 – een uitschieter van slechts acht procent vervanging op jaarbasis – is volgens Van der Spek voor een groot deel aan de potstal te danken. 'Ik probeer elke koe weer op de been te helpen. Dat strohok miste ik bij de oude stal. Je redt er gewoon koeien mee.' De lage vervangingscijfers zijn ook het gevolg van de consequente visie op de fokkerij. 'Ik wil een sterke, uitgebalanceerde koe die probleemloos is en lang meegaat', verwijst Van der Spek naar Hubertdochter 1069, witrik én honderdtonner. Triple A is het middel om dat doel te bereiken. Zo wil de fokker de stieren zien voor een goede beeldvorming over de kwaliteiten van de vererver. 'Triple A ge-

Witrik 1689, een dochter van de eigengefokte Joost uit een Spektrummoeier

amper fokstieren in de lijst blijven staan. Ik kan ook weinig voordeel zien van de gezondheidsfokkerij voor mijn bedrijf.'

Aantrekkelijke wittrikken

Het kalverhok is dankzij de wittrikfokkerij een bonte verzameling van zwartbonten en roodbonten met of zonder de typische witte rug en witgespikkelde koppen. 'De kleur is gewoon leuk', grapt Van der Spek, terwijl hij de nieuwsgierige kalveren stuk voor stuk voorstelt. 'Zelfs na negen of tien generaties holsteingenen volgt af en toe nog een witrug. Ieder kalf is gewoon een verrassing.' De fokker gaat nog een stap verder. 'Uit de grootmoeder van Spektrum loopt een nakomeling en ze lijkt er precies op. Soms zie ik een koe van vroeger opnieuw lopen.' Behalve alle vaarskalveren houdt de Spektrmfokker het leeuwendeel van de wittrikstieren aan. Wittrikstier Peter, een roodfactorzoon van de eigengefokte Lars (Arpagone x Hardtac) en gestoeld door negen generaties holstein, vertrok onlangs naar KI De Toekomst. De wittrikken van Van der Spek zijn in Denemarken eveneens erg populair. 'Deense fokkers weten dat die wittrikeigenschap hiervandaan komt. Kopers willen allemaal het liefst een echte witrug. Die verkopen als zoete broodjes.'

Annelies Debergh

bruikte ik eigenlijk al eerder, maar ik had het gewoon niet in de gaten.'

Kleurrijke combinaties

Wittrikfokkerij past volgens Van der Spek in de visie van levenskrachtige en economische koeien. Hij bracht de genen binnen door de import van zeven kalveren en twaalf embryo's uit de eigengefokte Spektrumfamilie. Inmiddels kwam via mannelijke of via vrouwelijke kant zowat de hele veestapel in contact met de wittrikgenen van stamkoe Marie 2. Over haar klinkt Van der Spek nog altijd erg lovend. 'Ik kan me nog precies herinneren wanneer ze geboren werd. Ik was toen een jaar of tien oud.' 'Marie 2 was een koe die makkelijk oud werd met niet echt veel melk, maar wel hoge gehalten', zegt Van der Spek. De dochter van de onbekende Zonnestein 34 is de stammoeder van Pigeonwoodzoon Spektrum. De roodbonte vererver moest in principe de witrugaftekening dragen. Via Spektrum kwam eveneens veel Mariëbloed onder de koeien. 'De Spektrum-

dochters zijn degelijke koeien. De eerste 3 van de 28 dochters zijn pas weggegaan. Bijna alles loopt er nog.' De huidige inseminatielijst bevat naast de eigengefokte Viktrum (v. Sunny Boy) en Peter ook Lightning, Trademark, Cedric en Stilst. In het verleden scoorden Kian, Stadel en Cash naast diverse Aerozonen zoals Design, Arpagone, Rudolph en Storm en vanzelfsprekend Spektrum erg hoog op het favorietenlijstje bij Van der Spek. 'Ik stel vast dat ik toch steeds meer de oudere stieren gebruik. Misschien is dat wel omdat ik zo precies weet wat daarachter zit. Er valt ook niet zo gauw een stier af van het lijstje. Ik wacht gewoon op bevestiging.' Van der Spek claimt niet speciaal op de Nederlandse fokkerij te zijn gericht. 'Het land maakt mij niet uit, de kleur al evenmin. Het is maar wat ik een goede stier vind.' Op Deense fokkerij heeft de fokker het niet echt goed begrepen, vooral vanwege het snelle verloop in fokstieren. 'De stieren zijn me zo onbekend. Er komen altijd weer nieuwe opdagen terwijl er